

Sobota – dar z ráje

Texty na tento týden:

Gn 2,1–3; Žd 4,3.4; Dt 5,12.15; Ex 31,13; Mk 2,27.28; 2Pt 3,3–7; Ž 92

Základní verš

„Vždyť Syn člověka je pánem soboty.“ (Mt 12,8; ČSP)

Stvoření bylo dokončeno na konci šestého dne (Gn 2,1.2). Ze světa se stalo obyvatelné místo, které bylo naplněno živými bytostmi. Adam a Eva byli stvořeni, aby byli obrazem Božím. Bůh byl spokojený s tím, co utvořil. Život v rajske zahradě by však nebyl úplný. Bůh přidal sedmý den – sobotu (Gn 2,1–3).

Zpráva o sobotě, kterou nacházíme v Genesis 2. kapitole, je v rozporu s tvrzením, že sedmý den je „židovská“ sobota. Proč? Protože Bůh „požehnal a posvětil sedmý den“ (Gn 2,3) už v ráji – tedy před pádem člověka do hříchu a o hodně dříve, než si vyvolil a povolal židovský národ. Sobota je památkou na stvoření celého lidstva (nejen pouze Židů), a proto se celé lidstvo může těšit z požehnání sobotního dne.

Tento týden se budeme věnovat biblickému učení o sobotě – daru, který jsme dostali od Boha.

Stvoření a sedmý den

¹Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. ²Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. ³A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo. (Gn 2, 1–3)

³Neboť do odpočínutí vcházíme jen my, kdo jsme uvěřili, jak bylo řečeno: „Přísahal jsem ve svém hněvu: Do mého odpočínutí nevejdou!“ To řekl Bůh, ač jeho odpočínutí trvá od chvíle, kdy stvořil svět. ⁴O sedmém dni je přece v Písmu řečeno: „I odpočinul Bůh sedmého dne od všeho svého díla.“ (Žd 4,3.4)

Osobní studium

V Ex 20,8.11 je ve čtvrtém přikázání zmínka o stvořitelském týdnu. Je to odkaz na zahradu Eden, na dokonalejší svět bez hříchu, který utvořil Stvořitel. „Sobota nebyla na Sínaji ustanovena jako nová instituce, protože byla dána už při stvoření. Odkazuje na Boha jako Stvořitele nebe a země, čímž odlišuje pravého Boha od falešných bohů.“ (NUD 144; PP 307)

Také Gn 2,1–3 spojuje sobotu se stvořením. Tyto verše podporují myšlenku, že Bůh stvořil náš svět za šest dní – a ne v průběhu milionů let, jak to tvrdí teistická evoluční teorie. Je zajímavé, že v těchto prvních třech verších je sobota zmíněna několikrát. Tyto verše nás nenechávají na pochybách, který den je sobota. Ukazují totiž, že sobotu předcházelo šest dní stvoření.

V Žd 4,3.4 se autor zmiňuje o odpočinku. Verše obsahují i popis stvoření z knihy Genesis. Tento text je možné považovat za potvrzení historicity stvoření, které se odehrálo v průběhu šesti dnů, po nichž následoval den odpočinku. V současnosti mnoho lidí zpochybňuje skutečnost, že Bůh stvořil svět za šest dnů. Chtějí, aby pravdivost biblického záznamu byla podpořena vědeckými důkazy. V této souvislosti je třeba si uvědomit, že věda je založena na nejistotě, předpokladech a počítá s náhodnými procesy. Proto není příliš moudré používat vědecké postupy k „dokázání“ šestidenního stvoření.

Aplikace

Bůh nás nezabavil možností pochybovat. „Věra totiž musí spočívat na svědectví, nikoli na důkazech. Lidé, kteří chtějí pochybovat, mají možnost. Ale ti, kdo touží po poznání pravdy, najdou pro víru dostatečný základ.“ (VYCH 101; ED 169) Jaké jsou tvoje důvody pro víru? Proč jsou silnější než pochybnosti?

Význam sobotního odpočinku

¹²Zachovávej sobotní den, aby ti byl svatý, jak ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh. ¹⁵Pamatuj, že jsi byl v egyptské zemi otrokem a Hospodin, tvůj Bůh, tě odtud vyvedl mocnou rukou a vztaženou paží. To proto ti Hospodin, tvůj Bůh, přikázal, abys dodržel sobotní den. (Dt 5,12.15; B21)

Promluv k synům Izraele: Zachovávejte mé soboty, neboť to je znamení mezi mnou a vámi po všechna vaše pokolení, abyste věděli, že já jsem Hospodin, váš Posvětitel. (Ex 31,13; B21)

Osobní studium

Přikázání o sobotě, tak jak je zaznamenáno v Dt 5,12.15, se mírně odlišuje od záznamu v Ex 20,8–11. V Deuteronomiu Mojžíš Izraelcům připomíná, aby zachovávali sobotu. Jako důvod uvádí skutečnost, že je Bůh vysvobodil z Egypta. Text neříká nic o šestidenním stvoření ani o tom, že sobota je Božím dnem odpočinku. Důraz je zde kladen na spasení, vysvobození, vykoupení. A tím, kdo vysvobozuje, je Ježíš (1K 10,1–4).

V textech Ex 31,13 a Ez 20,12 nacházíme další důvody pro zachovávání soboty. Připomínají nám, že jen Bůh nás může posvětit. Jen Stvořitel nám může stvořit nové srdce. Přemýšlej o třech důvodech pro zachovávání soboty a o tom, jak spolu navzájem souvisují. (1) Sobotu zachováváme v sedmý den, abychom si připomínali, že Bůh tvořil šest dnů a v sedmém dnu odpočíval. (2) Sobotu zachováváme v sedmý den, protože Bůh je ten, kdo nás v Kristu vysvobodil a spasil. (3) Sobotu zachováváme i proto, že Bůh nás posvěcuje – což je výsledkem Boží stvořitelství (Ž 51,9; 2K 5,17).

Názory, které popírají šestidenní stvoření, upozadují Boží milost a zvětšují hodnotu našeho vlastního úsilí stát se dostatečně dobrými pro to, abychom dosáhli spasení. Příběh stvoření nám připomíná naši úplnou závislost na milosti a zástupné oběti Ježíše Krista.

Aplikace

Přemýšlej o tom, že tvé vykoupení je plně závislé na Bohu. Stejně tak je na Bohu závislá i naše existence. (Koneckonců, nakolik jsi mohl ovlivnit to, že se narodíš?) Jak ti může sobota pomoci k lepšímu porozumění tvé závislosti na Boží milosti ve všech oblastech tvého života? Jak by mělo toto poznání ovlivnit tvůj způsob života?

Ježíš a sobota

²⁷A řekl jim: „Sobota byla učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu. ²⁸Takže Syn člověka je také pánem soboty.“ (Mk 2,27.28; ČSP)

Osobní studium

V textu zaznamenaném v Mk 2,27.28 Ježíš zjevuje důležitou pravdu o sobotě. Princip, který je v jeho slovech obsažen, můžeme aplikovat i na naše vlastní prožívání.

Ježíš a jeho učedníci právě procházeli okolo pole s obilím. A protože učedníci byli hladoví, utrhli si několik klasů a zrna snědli. To, že si utrhli několik klasů, když procházeli okolo pole, nebyl problém – nebyla to krádež – pravidla v tehdejší společnosti to dovolovala. Jídlo je potřebné. Bylo přijatelné, aby učedníci utišili svůj hlad tím, že snědli to, co našli u cesty. Problém byl v tom, že náboženští vůdcové pokládali svá pravidla pro zachování soboty za důležitější než lidi. Právě tato rozdílnost v chápání soboty byla neustálým zdrojem neshod mezi Kristem a farizeji. Ježíšova odpověď naznačovala, že jejich priority nebyly správně nastaveny. Sobota má být dnem přinášejícím lidem požehnaní, a ne důvodem pro prodlužování jejich utrpení.

Aplikace

Jaké další činnosti dělal Ježíš v sobotu navzdory tomu, že to vyvolávalo rozpory? Přečti si texty v Mt 12,9.13; L 13,10–17; J 5,1.17. Jaké souvislosti vidíš mezi zkušenostmi popsányými v těchto textech a tvou vlastní zkušeností? Co můžeš udělat pro to, aby měla pro tebe sobota podobný význam jako pro Ježíše?

Sobota a poslední dny

³Především vám chci říci, že ke konci dnů přijdou posměvači, kteří žijí, jak se jim zachce, ⁴a budou se posmívat: „Kde je ten jeho zaslíbený příchod? Od té doby, co zesnuli otcové, všechno zůstává tak, jak to bylo od počátku stvoření.“ ⁵Těm, kdo toto tvrdí, zůstává utajeno, že dávná nebesa i země byly vyvolány slovem Božím z vody a před vodou chráněny. ⁶Vodou byl také tehdejší svět zatopen a zahynul. ⁷Týmž slovem jsou udržována nynější nebesa a země, dokud nebudou zničeny ohněm; Bůh je ponechal jen do dne soudu a záhuby bezbožných lidí. (2Pt 3,3–7)

Osobní studium

Text v 2Pt 3,3–7 ukazuje, jak vypadají lidé, pro které je konec světa pouze důvodem pro posměch. „Posměvači“ tvrdí, že se v přírodě vše odehrává tak, jako tomu bylo odedávna. Neděje se nic výjimečného. Vždyť věci šly vždy stejně a bude tomu tak pořád – dokud naše planeta přirozeně nezanikne. Toto tvrzení používají pro popření toho, že Hospodinův den přijde tak, jak zaslíbil.

Je zajímavé, jak Petr spojuje popření druhého příchodu Krista s odmítnutím záznamu o stvoření (a potopy). Jedno odmítnutí tak vede k odmítnutí dalších důležitých pravd.

V Zj 14,6,7 je zapsána zpráva o poselství, které bude hlášáno v posledních dnech – s velkou mocí, uprostřed pochybností a urážek. Posměvači se mýlí. Soud přijde. Jsme povoláni k tomu, abychom oslavovali toho, který „učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7). V tomto verši je použit „jazyk stvoření“ z Ex 20,11. Ukazuje na význam stvoření a soboty na konci věků. Sobota úzce souvisí s biblickým příběhem o stvoření a záchraně. Odmítnutí biblického popisu stvoření znamená i odmítnutí doslovného sedmého dne – soboty. Důsledky tohoto procesu jsou popsány ve Zj 14,8–10.

Bůh povolává lidi, aby ho uctivali jako Stvořitele. Sedmý den – sobota – je nejvýraznějším symbolem v Bibli, který ukazuje a představuje Boha jako Stvořitele. Není se proto co divit, že sobota bude v posledních dnech tak důležitá.

Aplikace

Jak odmítnutí doslovného šestidenního stvoření oslabuje důležitost sedmého dne – soboty? Jak se může oslabené chápání důležitosti soboty projevit v praktickém životě?

Sobotní žalm

¹Zpíváný žalm pro sobotní den. ²Krásné je Hospodina velebit, tvé jméno opěvovat, Nejvyšší! ³Vyprávět o tvé lásce za svítání, o tvé věrnosti zpívat za noci ⁴při loutně s deseti strunami, za doprovodu citory. ⁵Svými skutky jsi mě, Pane, obšťastnil, proto chci zpívat o díle rukou tvých. ⁶Jak veliké jsou, Hospodine, skutky tvé, jak jsou tvé záměry velmi hluboké! ⁷Tupý člověk o tom neví nic, omezenec vůbec netuší, ⁸že jako tráva rostou ničemní a všichni zločinci že vzkvétají, aby vyhlazeni byli navždycky. ⁹Ty však, Hospodine, jsi vyvýšen navěky! ¹⁰Jistěže, Hospodine, nepřítelé tví, jistěže nepřítelé tví budou zničeni: rozprášeni budou všichni zločinci! ¹¹Můj roh však pozvedneš jako roh buvolí, čerstvým olejem mě pokropíš. ¹²Uvidím pád těch, kdo mě špehují, o zkáze bídáků, kteří mě napadají, uslyším! ¹³Spravedlivý ale jak palma pokvete, jak cedr v Libanonu poroste. ¹⁴V Hospodinově domě kdo jsou vsazeni, v nádvořích našeho Boha vzkvétají. ¹⁵Ovoce ponosou ještě ve stáří, čerství zůstanou a plní sil. ¹⁶Zvěstovat budou Hospodinovu poctivost – on je má Skála, je každé křivdy prost! (Ž 92; B21)

Osobní studium

Co říká Žalm 92 o tom, jak bychom měli svítit sobotu? Proč bychom se měli při přemýšlení o Bohu radovat?

Žalmista znal Hospodina, věděl, jaký Bůh je. Věděl také, co Bůh učinil a co v budoucnosti ještě udělá. A právě proto se raduje. Je zajímavé, kolik témat se v tomto žalmu pro sobotní den nachází.

(1) Obsahuje chválu a vděčnost Bohu za jeho lásku, milost a věrnost. (2) Dále je zdůrazněno, že Bůh je Stvořitel. (3) Objevuje se v něm i téma soudu. V Bibli není soud zaměřen jen proti bezbožným, ale i ve prospěch spravedlivých (Da 7,20–28). Tyto dva rozměry soudu jsou v tomto žalmu přítomny.

Žalm 92 zdůrazňuje, že sobota je svatá a je dnem radosti v Hospodinu – radosti nad tím, že nás stvořil, co pro nás dělá a co zaslíbil, že učiní. Tónem tohoto žalmu je chvála a radost. Můžeme prožívat vnitřní pokoj a radost, protože víme, co Hospodin vykonal a vykoná.

Dostali jsme nádherný dar. Jednu sedminu našeho života můžeme trávit odpočinkem – odděleni od zaneprázdněnosti a stresu každodenního života, s myslí upřenou na našeho Stvořitele.

Aplikace

Jak se můžeš naučit těšit se ze soboty tak, jak to dělá žalmista? Pokud nemáš tuto zkušenost, co může být důvodem?

Podněty k zamyšlení

„Bůh stvořil člověka k obrazu svému. To není mysterium. Není důvodu předpokládat, že se člověk vyvinul z nižších forem živočišné nebo rostlinné říše pomalým vývojem po etapách. Takové učení snižuje velké dílo Stvořitelovo na lidské pojetí, přizemní a omezené. Lidé tak dychtí po tom, zbavit Boha nadvlády nad vesmírem, že degradují člověka a zbavují ho důstojnosti jeho původu. Ten, jenž posel oblohu hvězdnými světy a pole nádhernými květy, jenž naplnil zemi a nebe divy své moci, korunoval své dílo tím, že stvořil bytost, již dal vládnout této zemi a jež byla hodna ruky, která jí dala život. Genealogie lidského rodu začíná u velkého Stvořitele a nevychází z vývojové řady mikrobů, měkkýšů a čtvernožců.“ (PP 22; PP 45)

Otázky k rozhovoru

- 1. Proč je vztah mezi sobotou a stvořením tak významný? Jak můžeme vysledovat tuto souvislost ze Zj 14,6.7? (Společně se zamyslete nad otázkou uvedenou v oddílu na středu.)*
- 2. Přibližně v té samé době, když Charles Darwin začal veřejně prezentovat svou evoluční teorii, Bůh povolal církev, která dodržovala sedmý den – sobotu – podle Božího přikázání. Bůh povolal tuto církev, aby hlásala trojandělské poselství ze Zjevení 14. kapitoly, které nás vybízí, abychom oslavovali toho, který stvořil nebesa i zemi. Je velmi tragické, když ti, kteří se hlásí k církvi adventistů, někdy argumentují ve prospěch evoluce. Proč to tak je? V čem je tato cesta slepá? Co může způsobit?*
- 3. V posledních letech věda odhaluje složitost světa, kterou si ani neumíme představit. Charles Darwin ve své době nevěděl, jak je komplikovaná „jednoduchá“ buňka. Je velkou ironií, že mnoho vědců věří, že život vznikl náhodou. Čím složitější je život, tím méně je pravděpodobné, že vznikl náhodou. Čím víc nám věda odhaluje složitost života, o to méně je pravděpodobná vědecká evoluční teorie o vzniku života. Uvažujte společně o těchto souvislostech.*